

TIVADARI HÍRMONDÓ

Tivadar Község Önkormányzatának lapja

Tározók a Tiszán SZAVAK HELYETT TETTEK A TISZAI ÁRVÍZVÉDELEMÉRT

Egy újabb, 33 milliárd forintos beruházással, egy komplex árvízvédelmi rendszerrel bővül a beregi térség. A mintegy 60 négyzetkilométeres tározó szabályozott elöntésével minimálisra csökkenthető a kockázat, hogy a 2001-eshez hasonló katasztrófa megismétlődjék.

Magyarország árvízi fenyegetettsége Európában egyedülálló: a veszélyeztetett terület nagysága eléri a 21 ezer négyzetkilométert, ami az ország területének csaknem 23 százaléka. Az ártér aránya tekintetében egyedül Hollandia árvízi fenyegetettsége fogható a miénkhez, mivel az ország csaknem 20 százaléka a tengerszint alatt fekszik. Ez köztudott tény, ám a 2010-es kormányváltást megelőző időszakban az árvízvédelem megrekedt a kampányígéretnek és a tervek szintjén, és csak akkor vált sürgetően fontossá, ha már jött és mindent vitt az ár. Végül a beregi települések összedőlt házait 2001-ben az első, Felsőzsolcát 2010-ben a második Orbán-kormány építette újjá. Azóta megváltozott a helyzet: a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése Program (VIT) keretében tervezett hat tározó közül négy már megépült, az ötödiket idén ősszel adják át, a hatodik, a 33 milliárd forintból épülő beregi tározó várhatóan jövőre készül el.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, ezen belül is a Felső-Tisza vidékén az országos átlagnál is rosszabb az árvízi biztonság. Ebben a megyében a domborzati viszonyok miatt több mint kétezer négyzetkilométernyi területet, a teljes terület közel negyven százalékát veszélyeztetik a folyók, ami 118 települést és közel 200 ezer embert érint.

A helyiek máig emlékeznek arra a kegyetlen napra, amikor a Felső-Tisza vidékén, Tarpa és Tivadar között átszakadt az árvízvédelmi töltés. Néhány nap alatt annyi víz zúdult a környező beregi településekre, mint a Balaton teljes vízmennyisége. Az első Orbán-kormány a megrongálódott középületek mellett 711 lakóházat teljesen újjáépített és közel 1500 házat újjított fel.

Azóta tizenhárom év telt el. Az élet visszatért a rendes kerékvágásba, a Tisza pedig a medrébe, de a szörnyű napot, 2001 március 6-át azóta sem feledte el senki.

A helyiek hálásak az újjáépítésért. Vannak, akik egyenesen aranyárként emlegetik a 2001-es árvizet, ami új házat és új reményeket hozott.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye az ország egyik legelmaradottabb régiója. A hetvenes-nyolcvanas évek mesés Kánaánja már rég a múlté, amikor a záhonyi szerelvényeket alig győzték megtölteni almával, amiből nem bírt annyi teremni, amit az oroszok át ne vettek volna. A szabolcsi, beregi alma ma is épp olyan zamatos, de a piacok beszűkültek. A helyiek nagy része ma is a mezőgazdaságból él, és aki teheti, a falusi turizmusból származó

Árvízi emlékmű

jövedelemmel egészíti ki.

A Felső-Tisza vidéke páratlan természeti szépségei vendégcsalogatóak, azonban óriási veszélyt is jelentenek. A Tisza kiszámíthatatlan, szeszélyes, ráadásul a vízgyűjtő területe a szomszédos Ukrajna területén helyezkedik el. A Kárpátalja hegyvonulatai a töltéstől már nem túl messze kéklének. Így nem nehéz kitalálni, hogy mi történik egy hatalmas esőzést követően. A hegyekből lezúduló hatalmas vízmennyiség napok, sőt akár órák alatt is megemeli a folyó vízszintjét, és ha a töltés nem bírja tovább, a 2001-eshez hasonló katasztrófa fenyeget. Ráadásul a szomszédos Kárpátalján az elmúlt években komoly töltésfejlesztések valósultak meg, aminek következtében kevesebb a szomszédban a gátszakadás, így azután az ár a kárpátaljai területekről gyorsabban vonul le, a magyarországi szakaszon pedig hamarabb és a korábbiaknál is magasabban tetőzik. Az elmúlt hatvan évben hét nagy árvíz vonult le a Felső-Tiszán, amelyek közül a legnagyobb a 2001-es volt, amikor 943 centiméteren tetőzött az ár Vásárosnaménynál és átszakadt a gát Tarpánál.

A 22 beregi település polgármestereinek kezdeményezésére, az elmúlt évek szélsőséges időjárási viszonyai során szerzett tapasztalatokat felhasználva egy új szemléletmód alakult ki, amelynek egy új eleme az idén márciusban megkezdett és 2015-re megvalósuló, 33 milliárd forintból megépülő beregi tározó.

A Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése Program (VIT) első ütemében megtervezett hat tározóból négy már elkészült, az ötödiket, a szintén a térségben épülő Szamos-Krasznaközi tározót idén ősszel, a hatodik, beregi tározót pedig 2015-ben adják át.

A beregi tározó célja, hogy a tivadari térségben 70 centiméterrel csökkenjen a Tisza vízszintje, ami az ukrán féllel történő megálapodás esetén akár az egy métert is elérheti.

A beeresztő műtárgy (zsilip) építése Tivadar és Tarpa között

- A töltésépítéshez mintegy 2 millió köbméternyi anyag mozgására van szükség, a töltéskorona aszfalt burkolatot kap és kerékpárút jön létre rajta - mondta a Demokratának Galyas István létesítményi mérnök, hozzátéve, hogy valójában épp a 2001-es árvíz mutatta meg, hogy hová kell tározót építeni. Galyas István ott volt a védekezésnél, amikor beszakadt a gát.

- Órákon belül több száz méteresre nőtt a szakadás, ilyenkor az ember megtapasztalja, mennyire kiszolgáltatott a természet erőivel szemben. De azt is megérti, hogy az árvízi védekezéssel nemcsak árvíz idején kell foglalkozni, mert akkor többnyire már késő. Mentheti, ami még menthető - osztja meg tapasztalatait a Demokratával a harminc éve a vízműveknél dolgozó, tapasztalt vízügyi szakember.

Ideiglenes betonüzem Tivadarban

A beregi tározó véstározónak épül, ami azt jelenti, hogy árvíz idején elöntik a területet. A feltöltését egy hatnyílású, egyenként hatszor nyolc méteres, szabályozható vízbeeresztő műtárgyon és egy négy kilométer hosszú vezérárkon keresztül végzik, amelyeknek a kapacitása másodpercenként 600-1000 köbméter. Árvíz idején a teljes árvízi mennyiség egy hatodát képes befogadni, az összesen 60 millió köbméternyi víz tárolására alkalmas tározó.

- Ez egy olyan mesterséges medence, amelyet egy alföldi vidéken csak úgy lehet kialakítani, ha a falát is megépítjük - mutat a domborzati térképre Galyas úr, hozzátéve, hogy ehhez összesen 50,7 kilométer hosszan töltést kell építeni. Az ár levonulását követően a tározóban felgyűlt vizet egy zsilipes műtárgyon keresztül eresztik vissza a Tiszába - tudtuk meg. A tározó töltése mentén 30 kilométer hosszban vízelvezető csatornákat is építenek. A tározó

komplexitása abból ered, hogy több tározó illetve fióktározó egymással összefüggő rendszerével és együttes működésével lehet elérni a lehető legnagyobb biztonságot, amelyhez nagyon alapos előkészítés, tervezés, kivitelezés - és legvégül szakszerű üzemeltetés szükséges. A rendszer részét képezi a Lónyánál megépülő fióktározó, illetve Gulács térségében egy visszaeresztő műtárgy, aminek a segítségével a levonuló árat vissza lehet szivattyúzni, illetve gravitációs úton le lehet eresztetni a Tiszába.

A tározó emellett alkalmas aszályos időben a kisebb árhullámok fogadására és a helyi vízigények kielégítésére is. A vízügyi mérnök szerint az lenne az ideális, ha aszályos időben a tározó mélyebben fekvő területeit elárasztanák vízzel, hogy pótolni lehessen a talajból ilyenkor hiányzó nedvességet, illetve a környező szántók, veteményesek, gyümölcsösök, illetve az erdőgazdaság vízigényét.

A beruházást hosszas előkészületek előzték meg. Az állam megvásárolta azokat a földeket, ahol a védmű műtárgyai illetve a töltés épül. A többi terület, a tározó medencéje továbbra is a gazdák tulajdonában maradt. Ha árvíz idején elárasztják a földjeiket, felméri a károkat és a gazdák kártérítést kapnak.

A beruházás összértéke kimagasló. Több mint 33 milliárd forintos beruházásról van szó, amely közvetve több ezer embernek ad munkát, a tervezéstől a kivitelezésig, az ellenőrzéstől a szállításon és anyagmozgatáson át szinte minden szakterület összehangolt munkájára van szükség ahhoz, hogy egy ilyen projekt megvalósuljon.

A munka javában folyik. A területen munkagépek dolgoznak, szerencsére az időjárás kedvez a munkálatoknak. A Tisza csendes folyik a medrében, esze ágában sincs kiönteni. Az idei nagy esőzések ezt a térséget elkerülték. A folyó meglepően alacsony vízállású.

Már elhelyezték a betoncölöpöket, mert az altalaj megerősítésére is szükség van. A Felső-Tisza vidékén nem homokos, hanem kemény, agyagos a talaj. Ez esős időben nehezíti a földmunkát, mert az agyag nem szívja magába a vizet: ilyenkor csak gumicsizmában közelíthető meg a terület - tudtuk meg. A tározó megépülését követően változás áll be a tájgazdálkodásban.

Ezért július 14-én megnyitotta kapuit a Beregi Komplex Árapasztási és Árvíz-revitalizációs Fejlesztés Látogatóközpontja és Információs Irodája. A Kisaron található Látogató Központban általános tájékoztatást nyújtó munkatárs, meghatározott időpontokban tájhasználat-váltási szakértő is várja a lakosokat, érdeklődőket és az árvízvédelmi beruházással érintett gazdálkodókat is.

- A beruházás nagysága, kiterjedtsége mindenképpen megköveteli az érintettek mind szélesebb körű tájékoztatását - tudtuk meg Mikola Esztertől, a látogatóközpont munkatársától.

A tározó megépülését követően változás áll be a mezőgazdaság szervezésében is. Előnyben részesül a ligetes növénytermesztés, aminek egyébként is nagy múltja van a térségben, de a tározó kedvez egy régi-új iparág elterjedésének is, aminek viszont nagyobb a múltja, mint a jelene: ez pedig a legeltetés. A szükséges ismeretek megszerzéséhez a projektdíszak alatt tájhasználat-váltási szakértő nyújt segítséget, aki a látogatóközpont megnyitása óta a helyi gazdálkodók rendelkezésére áll.

Mivel a beruházást a beregi térség polgármesterei maguk kezdeményezték, a tározónak gyakorlatilag mindenki örül. Még mindenkiben elevenen él a tiszai árvizek pusztítósa.

Ott állt a gáton 2001-ben Danó Sándor is, Tivadar jelenlegi polgármestere, aki a szabadidejében falusi turizmussal is foglalkozik. A gyönyörű portán két vendégház áll, tájba illő, idilli hangulatban várják a nyugalomra, kikapcsolódásra váró vendégeket. Danó Sándor a soron következő önkormányzati választásokon fideszes

támogatottsággal újra megméretteti magát. A polgármester realista: úgy véli, tökéletes biztonság nincs.

- 20-30 évente vonul le pusztító ár a Tiszán, hogy azután hosszú évekig újra békésen folyják a medrében. 20-30 év viszont bőven elegendő arra, hogy az ember megtegye a szükséges lépéseket - mondta Danó Sándor, aki nagyon örül annak, hogy ma már a kor-

mány nem csak akkor foglalkozik árvízvédelemmel, amikor már késő, mert mindent elsodor az ár. Maga is ott volt az alapítók között, amikor a beregi települések polgármesterei a beregi tározó megépítését kezdeményezték.

*forrás: Magyar Demokrata
Hernádi Zsuzsa*

Emlékek, találkozások

Egy fagyosnak egyáltalán nem nevezhető január este megcsörrent a telefon, és egy olyan volt osztálytárs hívott fel, akivel legalább 48 éve nem találkoztam, nem beszéltem. A hangját természetesen nem ismerhettem fel, de a bemutatkozás után azonnal tudtam ki Ő, hogy nézett ki még általános iskolás korunkban.

"Szervezzünk osztálytalálkozót!" Azonnal igent mondtam. Mehetek haza!

Az estém azzal telt, hogy a sötét szobában, az ágyamban fekvé csak Tivadarra és Kisarra bírtam gondolni. Feltoltuk az emlékek, a kisgyerekkorom. Igaz, Jándon a nagyszüleim házában születtem, de szülőfalumként Tivadart gondoltam és mondtam azóta is mindenkinek. Itt éltem 11 éves koromig. Innen jártam első osztályba a kisari iskolai tanterembe. Eszembe jutott a fekete olajozott padló, a nagy vaskályha, a füstölő, ahová gyakran bezártak.

Egy olyan fahídon jártunk át a Tiszán, ahol két hídőr megrángatta a dróton lógó csengőt, ha egy szekér, netán autó át akart menni a másik oldalra. Télen utászok robbantották a Tisza jegét a hídlábak előtt, hogy a zajlástól megvédjék a Szatmárt Bereggel összekötő fontos vízi átkelőt. Ilyenkor mindkét faluban napokig halvacsora volt. Tavasszal árvíz öntötte el az árteret, ahol aztán egész nyáron játszottunk bújócskát, bigét, focit, vagy csak fára másztunk, kergetőztünk.

Apám korán megtanított úszni is, tudtam hol vannak az örvények, hol van a tiszta vizű forrás a híd alatt, hol lehet átlábalni a csúszós, tőzeges medertalajon. A Tisza volt a központ: télen korcsolyázás, nyáron fürdés, ladikozás és a legszebb a június végi tiszavirágzás. Tivadaron ismertem minden házat és összes lakóját. Sokat csavarogtam a faluban. Nyáron játszottunk a hűvös tisztaszobában Szoboszlai Olgieknál, télen ültem a kemencepadkán Péter Sanyi bácsiéknál.

Tivadaron béke és nyugalom volt az '50-es években, a '60-as évek elején. Boldog voltam ott. Szerettem az őszinte, dolgos, tisztességes embereket. Amit egyszer kimondtak az úgy volt, igaz volt, és én hittem benne. Sohasem csapott be senki.

Szerették, tisztelték Apámat, a falu kántor tanítóját. Megbízta benne, mindenkinek segített a hivatalos ügyeik rendezésében.

1965-ben a 8. osztály elvégzése után megnyílt a nagyvilág, közép- és főiskola, munkahelyek... Egyszerűen hűtlenül messzire kerültem szülőfalumtól. A '70-es nagy árvíz idején már főiskolásként segítettam a nyíregyházi reptérre érkező falumbelieknek. Gyűjtöttünk ruhákat, takarókat a kisar-tivadari általános iskolásoknak. 1983-ban kerékpáros vándortábor szervezésében az akkori osztályomat elvittem a szülőföldemre. A dunaújvárosi gyerekek szája tátva maradt, hogy milyen szép, tiszta, jó levegőjű és rendezett falvakon át kerekeshettünk. Ámultak az emberek közvetlenségén, segítőkészségén.

Nagyon sok idő telt el és most ismét hazamegyek. Kit vigyek? 3 gyerekem és 2 unokám, akikkel hazautaztam az osztálytalálkozóra. Egy kis falut mutattam meg nekik, az ország

legkeletibb csücskében lévő gyöngyszemet, Tivadart. A régi házak helyén újakat építettek már, vagy felújították a régiket. Az utca ugyanúgy kanyarog, mint régen, követve a drága folyó, a Tisza vonalát.

A régi ismerősök közül csak Danó Sanyi bácsival találkoztunk, de tudom, ha egyszer több időm lesz, még megtalálom a régieket, elmondhatom, hogy nekem mennyi jót, örömet, szeretet adott ez maroknyi, 200 valamennyi lakosú falu, Tivadar.

Szívből kívánom, hogy Tivadar és Kisar épüljön, szépüljön, kisgyerekek hangos kacajától legyen zajos, és ismerje meg minél több magyar ember, hogy a Tisza első magyarországi nagy homokos strandjánál található 2 olyan szép magyar falut, ahol az emberek még mindig tudják mi az az adott szó!

Egressyné Liszkay Erzsébet (Bozsó)

Akire büszkék vagyunk - Dr. Mészáros Gabriella

1991. február 16-án születtem. 4 éves koromban költöztünk Tivadarra, a Házasságkötő Teremmel szembeni családi portára a nagyszüleimhez. Itt nőttem fel és amikor csak tehetem hazalátogatok Édesanyámhoz. Az általános iskola alsó tagozatát Kisarban töltöttem, majd jelentkeztem a fehérgyarmati Deák Ferenc Gimnázium nyolcosztályos tagozatába.

Az ott eltöltött nyolc év alatt képviselhettem iskolánkat tanulmányi versenyeken és kulturális rendezvényeken. Ballagásunkon Deák-díjban részesítettek.

12 éves koromban fogszabályozó kezelésekre kezdtünk el járni, itt alakult ki bennem az, hogy a fogorvoslást szeretném hivatásomul. A gimnáziumi évek alatt tudatosan készültem már az egyetemi felvételre, a természettudományok mindig is közel álltak hozzám. A nyelvvizsgák megszerzése is plusz pontokat jelentett az érettségi mellé. 2006 áprilisában német középfokú, majd 2007 júniusában angol középfokú nyelvvizsgát tettem. Hogy könnyítsek az érettségi nehézségein, előrehozottan érettségiztem le német nyelvből, majd matematikából jeles eredménnyel. Mindezekkel egyre közelebb kerültem a biztos felvételhez.

Végzős évem nagyon jól telt el a gimnáziumban. A sok tanulás mellett barátnőimmal, osztálytársaimmal együtt ünnepeltük végig a szalagavatót és a ballagót, majd július végén megérkezett a felvételi eredménye is. Anyukámmal együtt ünnepeltük meg. Szeptembertől kezdetét vehette a debreceni egyetemista élet a Fogorvostudományi Karon.

A Tivadari Önkormányzat is minden évben segített engem, hiszen elnyertem a Bursa ösztöndíjat.

Öt éves egyetemi éveim alatt szemeszterenként vizsgákat kellett tennem. Nagyon gyakran töltöttem a vizsgaidőszakot Tivadaron. Szerettem a nyugodt, csendes környezetet, a Tisza közelségét.

Az utolsó két évben a tanulmányok mellett gyakorlatot szereztem

Dr. Mészáros Gabriella

egy debreceni és egy vidéki rendelőben is. Nagyon hasznos évek voltak ezek az életemben, ez segített engem felkészíteni a munkára.

2014. július 5-én a sikeres államvizsga után a Debreceni Egyetem Díszudvarában vehettem át a doktori diplomámat, a Dékán és Rector Úr is fogorvosdoktorrá fogadott. A családom és a barátaim velem töltötték ezt a csodálatos napot, nagyon büszkék voltak rám.

Egy rövid nyár után el is kezdtem rezidensként a fogorvosi munkát Nyíregyházán a Sóstói úton egy jól felszerelt rendelőben, kellemes környezetben. 2017-ben szakvizsgát szeretnék tenni konzerváló fogászat és fogpótlás tantervből. Bárhova is fog sodorni az élet, mindig is tivadarinak mondhatom magam, hiszen életem nagyon meghatározó szakaszát tölthettem itt.

Tivadari díjazott az év szállása versenyen

Idén a felsőtárkányi Bambara Hotel nyerte el a Szallas.hu portál által kiosztott "Év szállása 2014" díjat - tette közzé a versenyt szervező internetes szállásfoglaló oldal.

A címet 250 ezer vendégértékelés és 40 ezer szavazat alapján választották ki. A megmérettetésben ezen kívül még több kategóriában is győztest hirdettek.

A szakmai zsűri döntése alapján az Apartman, Vendégház kategóriában a tivadari Kuruc Vendégház 1. helyezést ért el.

A díj átadására 2014. november 27.-én került sor a budapesti Orfeum - a pesti mulatóban.

Díjátadó, Kuruc vendégház

Hathatós segítség a házi gondozóknak

A Fehérgyarmat város gesztorságával működő térségi szociális intézményfenntartó társulás 2013. augusztusában "szociális és gyermekjóléti alapellátás támogatásának kiegészítéséhez" 25.035.000 Ft vissza nem térítendő támogatást nyert. A támogatás keretében a térség településein belül épület felújítás, gépkocsi, kerékpár, híradástechnikai eszközök vásárlására kerül sor. Településünkön a házi gondozói szolgálat munkatársai munkájának segítéséhez két darab kerékpárt, vérnyomásmérőt, vércukorszint mérőt biztosítanak. A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkájához foglalkozási eszközöket, játékokat, könyveket, festékeket, DVD lejátszót, DVD-ket, számítógépet fognak beszerezni.

Házigondozók

Kirándulás gyermeknap alkalmából

"Úgy gyönyörködj gyermekeidben, mint akik téged folytatnak majd..."

Gyermeknapon a vadsparkban

Gyermekeink ez évben élményt, megunhatatlan élményt kaptak gyermeknap alkalmából. Úti cél, az Európában egyedülálló Nyír-egyháza-Sóstói Vadspark. 2014. június 27-én buszra szállva nekivágtunk a jónak ígérkező kalandnak. Megérkezvén úti célunkhoz, a program fakultatív volt, kivéve a fóká show-t. A gyerekek nagy érdeklődéssel barangolták be az állatpark területét, ki-ki a neki tetsző állatfajnál időzhetett. A meleg idő ellenére természetes környezetükben, szinte az összes állatot megtekintették. A kirándulás tanulságos volt, hiszen személyesen megtapasztalhatták a vadon élő, ill. házkörül élő állatok életmódját. A meglepetés a nap végén, a közkedvelt McDonald's volt. Köszönet a szervezőknek, Tivadar Képviselő Testületének, hogy e nehéz, anyagi világnkban lehetővé tették e napot a tivadari gyermekeknek és kísérőik számára. "Azzá válunk amiről gondolkodunk. A szeretettel teli gondolatok szeretettel teli életet és szeretettel teli kapcsolatokat hoznak létre." Ez a nap ennek jegyében zajlott. Hazafelé, jóleső fáradtságérzet és békés, öntelt pihenés mámorában telt az út, Isten áldásával szerencsésen hazaértünk.

*Gacsályi Józsefné
szülő*

Szociális tűzifa támogatás

Országosan 2068 önkormányzat részesül szociális tűzifa-, illetve kőszéntámogatásban Pintér Sándor belügyminiszter döntése alapján. A tárcavezető hárommilliárd forintot osztott fel a települések között. A miniszteri döntés szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyébe jutott a legtöbb támogatás, a megye önkormányzatai 651,7 millió forintban részesültek.

Településünk 952.500 Ft támogatást tudhat magáénak. A rendelkezésre álló mennyiség összesen 50 m3 kiváló minőségű kemény tűzifa.

A házhoz szállítást önkormányzatunk közmunkaprogramban részt vevő dolgozói biztosították. A támogatás mértéke háztartásonként közel 1 erdei m3 tűzifa volt.

Bursa Hungarica

Önkormányzatunk 2003-óta minden év októberében döntött arról, hogy csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez.

Az előző évek gyakorlatának megfelelően az "A" típusú pályázatot már felsőoktatási intézményben tanuló nappali tagozatos, államilag finanszírozott képzésben részesülő hallgatók nyújthatják be.

A pályázatra a Tivadaron állandó lakóhellyel rendelkező fiatalok jelentkezhetnek. Az elnyert támogatás összege - testületünk döntése értelmében - tíz hónapon keresztül 5.000 Ft/hó. A pályázaton elnyert összeget a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, illetve az Emberi Erőforrások Minisztériuma kiegészítheti még 5.000 - 5.000 Ft-tal. Ebben az évben településünkön egy hallgató részesült támogatásban.

Minden gyerek lakjon jól 2014

Elindult a Minden gyerek lakjon jól alapítvány idei osztása. Hegedűs Zsuzsa miniszterelnöki főtanácsadó által elindított programhoz ez évben Tivadar település is csatlakozott. A támogatásban továbbra is az 5000 fő alatti települések vehetnek részt, és olyan családok részesülhetnek az alapítvány vetőmag- és kislát-támogatásából, ahol az egy főre jutó havi jövedelem kevesebb mint 28 ezer forint, s akik gyermekvédelmi támogatásban részesülnek. Első körben április 11-én tizennégy család jutott a konyhakertben nélkülözhetetlen vetőmagokhoz. Júniusban érkeztek meg a naposcsibék és kiskacsák, melyhez takarmányt is kaptak. A program célja az önfenntartás, a vidéken élő, arra rászoruló családok saját kiskertjükben termeljék meg ill. neveljék fel, állítsák elő az egészséges ételkészletük nagy részét. A tapasztalatok az bizonyítják, hogy a támogatásnak motivációs ereje is van, a jövőben a családok önerőből bővíthetik baromfiudvarukat.

- Petőfi Sándor -

A TISZA

Nyári napnak alkonyúlatánál
Megállék a kanyargó Tiszánál
Ott, hol a kis Túr siet beléje,
Mint a gyermek anyja kebelére.

A folyó oly símán, oly szelíden
Ballagott le parttalan medrében,
Nem akarta, hogy a nap sugára
Megbotolják hajjai fodrába'.

Síma tükrén a piros sugárok,
(Mint megannyi tündér) táncot jártak,
Szinte hallott lépteik csengése,
Mint parányi sarkantyúk pengése.

Ahol álltam, sárga főveny-szőnyeg
Volt terítve, s tartott a mezőnek,
Melyen a levágott sarju-rendek,
Mint a könyvben a sorok, heverték.

Túl a réten néma méltóságban
Magas erdő; benne már homály van,
De az alkony üszköt vet fejére,
S olyan, mintha égne s folya vére.

Másfelől, a Tisza tulsó partján,
Mogyoró- s rekettye-bokrok tarkán,
Köztök egy csak a nyilas, azon át
Látni távol kis falucska tornyát.

Boldog órák szép emlékeképen
Rózsafelhők usztak át az égen.
Legmesszebből rám merengve néztek
Ködön át a mármárosi bércek.

Semmi zaj. Az ünnepélyes csendbe
Egy madár csak néha füttyentett be.
Nagy távolban a malom zugása
Csak olyan volt, mint szunyog dongása.

Túlán, vélem átellenben épen,
Pór menyecske jött. Korsó kezében.
Korsaját mig telemerítette,
Rám nézett át; aztán ment sietve.

Ottan némán, mozdulatlan álltam,
Mintha gyökeret vert volna lábam.
Lelkem édes, mély mámorba szédült
A természet örök szépségétül.

Oh természet, oh dicső természet!
Mely nyelv merne versenyezni véled?
Mily nagy vagy te! mentül inkább hallgatsz,
Annál többet, annál szebbet mondasz. -

Késő éjjel értem a tanyára
Fris gyümölcsből készült vacsorára.
Társaimmal hosszan beszélgettünk.
Lobogott a rőzseláng mellettünk.

Többek között szoltam én hozzájuk:
"Szegény Tisza, miért is bántjátok?
Annyi rozsat kiabáltok róla,
S ő a föld legjámborabb folyója."

Pár nap mulva fél szendergésemből
Félrevert harang zugása vert föl.
Jön az árviz! jön az árviz! hangzék,
S tengert láttam, ahogy kitekinték.

Mint az örült, ki letépte láncát,
Vágtatott a Tisza a rónán át,
Zúgva, böggve törte át a gátot,
El akarta nyelni a világot!

(Pest, 1847. február.)

ÁTOK VAGY ÁLDÁS ?

A kérdés a szilvapálinkára vonatkozik! Jogos kérdés, hiszen hány szatmári asszony átkozta már el a férjét a mértéktelen ivászatért, hány munkahely ment veszendőbe a sűrűn emelt pohárért, hány kisgyerek látta kárát annak, hogy az apja többször vette kezébe a butykost, mint az ő iskolai ellenőrző könyvét. Az érem másik oldalán viszont az áll, hogy hány kényes ügyet lehetett elintézni egy demizson szilvapálinkával, mennyi jövedelmet hozott Szatmárnak az eladott nemes nedű, hány kiránduló vendéget csábított erre a vidékre ez az országos hírnevet szerzett ital.

Amikor idegenvezetőként csoportokat kalauzoltam a vidéken, Szatmárcsekén mindig megkérdeztem a vendégeket, tudják-e, milyen forrásból szerezte a legnagyobb jövedelmet Kőlcsey Ferenc, a Hymnus szerzője, de a messziről érkezettek egyike sem találta ki, hogy bizony a szilvapálinkából.

Mondjuk ki nyugodtan, átok is, áldás is, hogy a Tisza menti gyümölcsösök, az ártéri kéklő szilvaerdők, a legendás nemtudom szilva, amelynek nevében olyan jókat derülnek, akik először járnak errefelé, bőven fakasztják ennek a különleges aromájú itálnak a forrását.

Messziről idekerült ember vagyok, ezért sohasem felejttem el első találkozásomat a szilvapálinkával. Felhajtottam a kínált italt, de alig tettem le a poharat az asztalra, a házigazda már újra teletöltötte, és emelte a magáét, mondván: - Isten, Isten!

- Nem lesz ez így túl gyors? - kérdeztem.

- Nem a'! - volt a válasz. - Az első pohár marja az ember gyomrát, ezért kell gyorsan utána küldeni a következőt. Akkor egymással marakodnak.

Tréfának elmegy ez a mondás, de a pohárkapkodásnak rossz vége is lehet. Élénken él az emlékezetemben az az eset, ami Szokolay Sándorral, a Kossuth-díjas zeneszerzővel esett meg, amikor Szatmárba hívtuk, hogy tartson ünnepi beszédet a Magyar Kultúra Napján. Soproni otthonából érkezett már előző este, és természetesen szilvapálinkával kínáltuk vacsora előtt. Ízlett neki. Amikor a negyedik poharat emelte, mondtuk neki, hogy nem sajnálja tőle senki, de errefelé nem negyven fokos az ital, mint a bolti töményszesz. Szó ami szó, végül Sándor bátyánk (Isten nyugosztalja, nemrég távozott közülünk) dalos kedvvel tért nyugovóra, viszont másnap olyan beszédet mondott a csekei szószékről, amilyent azóta sem hallottak a sok híres embert látott templomfalak.

A pálinkaivás szertartása az itt élő emberben mindig sokféle emléket hív elő. Valamikor a múltban kedves vendégem volt a tivadari kisházban Réthey Prikkel Lajos, nagy idők nagy tanúja, haláláig a Fényes Szellők Baráti Kör elnöke. A bográcásban főtt halászlé előtt őt is szilvapálinka-étvágygerjesztővel kínáltuk, majd evés után vörösborral, és az illendőség kedvéért megkérdeztem, tisztán kéri-e vagy vízzel. Mire a jó öreg ezt mondta:

- Péterkém, én a bort tisztán szeretem, a pálinkát meg piszkosul! Mostanában jól érzékelhetően emelkedett a pálinkafogyasztás kultusza szerte az országban, s amint hallom, még lovagrendje is alakult a feudálisztikus hagyományokhoz ragaszkodó emberek körében. Díszes köpönyeget öltenek találkozásaik alkalmából, de szerintem ők sem találnak nagyobb élvezetet a pálinkaivásban, mint a magamfajta mezei fogyasztó. De megsérteni nem szeretném őket. Azt beszélnek, hogy talán még Danó polgármester úr is... Pszt! Nem akarok pletykálni. Inkább ide írok egy aranyos anekdotát, ami itt született a környéken.

Disznóölésre gyűlnek az emberek egy hideg januári reggelen,

topognak az udvaron a frissen esett hóban, az áldozat gyanakodva rőfög az ólban. Előjön a gazda a házból a disznófogó pálinkával, mögötte az asszony hozza a tálcán a poharakat. Bekapják az első kört, aztán a másodikat is. A gazda, talán mert spórolós ember, fordul vissza a házba az üveggel, amiben maradt még néhány ujjnyi az alján. Erre az egyik fiatalember utána szól:

- Nem addig a', gazd'uram! A halottat se viszik vissza a temető kapujából!

Hadd írjam ide a végére a nagy igazságot! Nem én találtam ki, hanem a régi öregek, de ma is igaz. Sosem a pálinkával van a baj, hanem mindig az emberrel, aki issza. Nem igaz, bár jól hangzik, hogy a pálinka kis mértékben gyógyszer, nagy mértékben orvosság. A pálinka nagy mértékben a bajt hozza az emberre, Az csak a kisebbik baj, ha viszi a kutya a talúseprűt. A nagyobb baj az, ha orvos foglalkozik a májunkkal.

Hamar Péter

START közmunkaprogram 2014

A 2013-as közfoglalkoztatás 2014. március harmincegyedikével fejeződött be. A 2014. évi START közmunkaprogram településünkön június 1-vel indult újra. Az elmúlt évekhez hasonlóan akik nem találtak lehetőséget az elsődleges munkaerőpiacon, azok a Start Munka Programban kaptak esélyt. A cél továbbra is az, hogy innen visszakerüljenek a munka valós világába. A program 2015. február 28-ig adott munkát és bért tizennyolc főnek. A tervezett létszám foglalkoztatását, közel tizennégy milliós pénzügyi keretből valósítottuk meg. A dolgozók 8 órás munkaidőben voltak alkalmazva, a havi kifizetések átutalás formájában történtek a foglalkoztatottak számlájára. A munkavállalók orvosi vizsgálaton vettek részt, azt követően pedig munkavédelmi oktatásban részesültek.

Folyamatosan karban tartották az önkormányzati utakat és annak környezetét, tisztították a nyílt csapadékvíz elvezető árkokat, rendszeresen kaszálták a közigazgatási területre tartozó kül- és belterületeket, parkokat. Megtisztították a köztereket, az utak mentét a kommunális hulladéktól. Az előző évben vásárolt traktorhoz további eszköz beszerzését tette lehetővé a program, panoráma fülkével szereltük fel a munkagépet, valamint egy két-

A fülkével felszerelt kistraktor

fejes eke vásárlására is sor került. A meglévő eszközpark jelentősen megkönnyíti a közmunkaprogramban résztvevők munkáját, valamint a családok háztáji gazdaságát segítheti.

Beiskoláztatási támogatás

Az elmúlt évekhez hasonlóan önkormányzatunk ismét támogatta a 2014 - 2015 -es tanév iskoláit, diákjait. Azok az általános iskolás gyerekek akik nem részesültek gyermekvédelmi támogatásban, 12.000 forint összeget kaptak.

A középiskolások egységesen, egyszeri 15.000, a felsőfokú intézmények hallgatói pedig 20.000 Ft összegű iskolakezdési támogatásban részesültek.

Tivadar gratulált Tivadarnak

Újabb rangos elismerésben van része a szabolcs-szatmár-beregi kisközségnek. A Virágos Magyarországért környezetszépítő verseny díjátadójára - miként tavaly - ezúttal is meghívót kapott Danó Sándor polgármester, akit időközben megerősítettek a posztján a tivadari lakosok. Az előző esztendőben a Belügyminisztérium különdíját vehette át, ezúttal pedig a Magyar Turizmus Zrt. ajándékát fogadhatta el a Várkert Bazárban. A település neve a görög "Isten ajándéka" jelentésű Theodor, Thivadar személynevből keletkezett magyar névadással. Vagyis már az elnevezésében is nyertes a helység...

- Közel 300 település nevezett be a Magyar Turizmus Zrt. által szervezett Virágos Magyarországért környezetszépítő versenyre. A fődíját a város kategóriában Siófoknak, falu kategóriában pedig Balatonyöröknek ítélték oda. A Magyar Turizmus Zrt. turisztikai díjait Sárvár és Tivadar kapta - említette Danó Sándor, aki mosolyogva hozzátette: - Rögtönzött Tivadar-találkozót rendeztünk, ugyanis a sárvári alpolgármestert Máhr Tivadarnak hívják.

A díjátadók között a Nemzetgazdasági Minisztérium és a Magyar Turizmus Zrt. mellett számos kormányzati és civil szervezet képviseltette magát. A verseny jelentőségét alátámasztja, hogy a miniszterelnök is a díjat felajánlók között szerepel: az idén Százhalombattának és Ordasnak ítélték oda a rangos miniszterelnöki elismerést.

- Az ötszázezer forintos promóciós nyereményt a településünket

népszerűsítő film készítésére használhatjuk fel. Tiszta, rendezett környezet fogadja a hozzánk érkezőket, ami az itt élőknek teljesen természetes hosszú évek óta. Egyébként pedig a Táncsics utcában a Kárpát-medencében őshonos fákat ültetünk, ilyen a magyar berkenye - említette Danó Sándor. Így élnek Tivadarban, virágos jókedvvel, fáról holnapra...

forrás: szon.hu

Bolhapiac és Zsibvásár Tivadarban

2014. szeptember 13-án került megrendezésre az első Tivadarfalvai Bolhapiac és Zsibvásár a Partifecske Campingben, mely az Információs Ökoház udvarán található. Az ötletet az adta, hogy rengeteg olyan tárgyat halmozunk fel otthon a garázsban, padlásán, pincében vagy az udvaron, amelyeket már meguntunk, lecseréltünk, elromlott, stb. Ezek többsége jó esetben a házakban halmozódik, de gyakran előfordul, hogy az egyes települések határában az út szélén számos dolog kihajigálásra kerül, mely

nemcsak, hogy rontja a tájképet, hanem még a környezetet is terheli, szennyezi.

Így a BIO-SZIL Nonprofit Kft. a környezetünk védelmének érdekében, a fenntarthatóság jegyében megszervezte a Bolhapiacot. Az eladóknak nem kellett mást tennie csak összeszedni az otthon megunt tárgyakat, vagy a szülőktől, nagyszülőktől örökölt régiségeket, ócskaságokat, de hozhattak ruhát, ékszert, bútort, könyvet, porcelánt, dísz tárgyakat, edényeket, játékokat, stb, stb.

Mottó: Ami Önnek már lom, másnak lehet, hogy érték!

És a környékbeli emberek ELHOZTÁK, ELADTÁK, vagy ELCSERÉLTÉK az összeszedett tárgyaikat. A Bolhapiac keretében több mint 15 eladó pakolt ki, s a nap végére közel 150.000 Ft értékben adták el a 100, 200 és párszáz forintra tartott tárgyaikat. A Bolhapiac a gyerekek részére is biztosította a kipakolást, s öröm volt látni őket, hogy hogyan zsongtak és ujjongtak, amikor sikerült valamit eladniuk, vagy elcserélniük. Mintha a gyermekkori önmagam láttam volna.

A nagy sikerre való tekintettel már az újabb Bolhapiac szervezését tervezgetjük, melyet egy Karácsonyi Vásárral egybekötve decemberben kívánunk majd megvalósítani.

Dányádi Andrea

Szervező

BIO-SZIL Nonprofit Kft.

Elnyert pályázataink

Természeti értékre alapozott turisztikai fejlesztések a Szatmár-Beregi Natúrparc területén 481.928.037.- folyamatban

Virágos Magyarországért Magyar Turizmus Zrt díj + 500.000.-

Önkormányzati fejezeti tartalék jogcímen 3.935.000.-

Ivóvízminőség javító program kb. 80 milliós fejlesztés folyamatban

Start közmunkaprogram 13.955.000.-

Átmeneti ivóvízellátás finanszírozása 960.000.-

Szociális tűzifa támogatás 952.500.-

H I R D E T M É N Y

Tájékoztatom a Tisztelt Választópolgárokat,
a 2014. október 12-én megtartott önkormányzati képviselők és
polgármesterek választásának eredményéről.

Tivadar községben polgármesteri mandátumot szerzett:

Danó Sándor polgármester

érvényes szavazatainak száma: 82 db. 60,74 %

Mandátumot nem szerzett polgármester jelölt:

Bakó Attila

érvényes szavazatainak száma: 53 db. 39,26 %

Tivadar községben képviselői mandátumot szerzett

- **Gönczi Lajos István** érvényes szavazatainak száma: 81 db.
- **Kovács Kálmánné** érvényes szavazatainak száma: 54 db.
- **Pásztor Károly** érvényes szavazatainak száma: 73 db.
- **Dányádi Andrea** érvényes szavazatainak száma: 70 db.

Dr. Ugron László sk.

jegyző

Anyakönyv 2014.

Születés: Gacsályi Szófia

június 2.

Kovács Miklós Marcell

július 5.

Szabó Áron

novemberben 13.

Elhalálozás: Tarcza Mihály Sándor november 17.

Házasságkötés: Primusz Andrea és Debreczeni Alex

augusztus 23.

TIVADARI HÍRMONDÓ

Tivadar Község Önkormányzatának lapja

Felelős kiadó: Tivadar Község Önkormányzata
Nyomdai munkálatok:

Infó-West Kft. Mátészalka, Tompa Mihály út 1.

Események képekben

A hagyományőrző csoport kisari fellépése

A debreceni Kuckó Művésztanya előadása

Ludas Matyi Tivadarban

Kolbászoltunk Szamoskéren

Múltidéző

Magyar Nők Demokratikus Szövetsége csoportkép 1950

• Szabó Vilma, Szűcs Józsefné, Varga Bertalanné, Varjú Árpádné, Gönczi Józsefné, Csapó Zsigmondné, Gergely Sándorné, Kiss Erzsébet, Szabó Lajosné, Szécsi Vilma, Gecse Józsefné, Szécsi Irma, Molnár Antalné, Király Istvánné, Dávid Jánosné, valamint Farkas Károly és Farkas Vilmos kisari zenészek.

Az iskola előtt 1933 - jelenleg a Községháza bejárata

• Farkas Bözsi, Kovács Erzsébet, Granilla Katalin, Dobos Matild, Koncz Miklós, Szoboszlai Béla, Tatár Jenő, Paládi Béla, Molnár Albert, Ábrán Miklós, Vincze István, Grácsin József, Vincze Sándor, Gelb Blanka, Vincze Irma

Anya és lánya 1973 • Bánhidai Ferencné és lánya Ildikó

Strandoláshoz készülődve 1958 • Szoboszlai Erika, Szoboszlai Csaba, Gacsályi Izabella, Péter Edit, Gacsályi Karcsika, Szoboszlai Éva, Lázár Andrea, Lázárné Ica